

פקודי

1) שמות פרק לה פסוק כב

ובצלאל בן אורי וגו' ויהי עשה את כל אשר צוה ה' את משה:

2) שמות פרק כה (משכן gives instructions for the ה')

ח ויעשו לי מקדש ושכנתי בתוכם:

ט ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת תבנית כל פלגיו וכן תעשו:

י ויעשו ארון עצי שטים אמתים וחצי ארפו ואמה וחצי רחבו ואמה וחצי קמתו:

3) שמות פרק לו - פרק לז (משכן builds the בצלאל)

ח ויעשו כל חכמם לב בעשי המלאכה את המשכן עשור יריעת שש משזר ותכלת וארגמן ותולעת שני פריים מעשה חשב עשה אתם:

א ויעש בצלאל את הארון עצי שטים אמתים וחצי ארפו ואמה וחצי רחבו ואמה וחצי קמתו:

4) רשב"ם שמות פרק כה פסוק י

ואע"פ שבמעשה בצלאל מצינו שעשה תחלה משכן ואח"כ כלים ארון ומנורה ושלחן שהיכן יכניס את הארון והשלחן כ"ז שאין משכן עשוי אלא בצווי הוצרך תחלה לפרש עשיית הארון והשלחן שבשביל הארון שהוא עיקר של ועשו לי מקדש הוצרך לעשות משכן:

5) אבן עזרא שמות פרק כה פסוק כב

ויש לשאול למה הזכיר השם הארון בתחלה, כי כתוב (שמות כה:ט) את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו, ומנהג הלשון לבאר האחרון שהשלים בו, כמו ואתן ליצחק את יעקב ואת עשו ואתן לעשו, על כן החל ופירש כלי המשכן והחל מהנכבד ואחר כך השולחן והמנורה ואחר כך ואת המשכן תעשה והנה משה כאשר הקהיל כל העדה החל לומר להם בתחלה המשכן והאהל ואחר כך הארון, ואין צורך שילמד אדם את משה.

6) רש"י שמות פרק לה פסוק כב

ובצלאל בן אורי וגו' עשה את כל אשר צוה ה' את משה, אשר צוה אותו משה אין כתיב כאן אלא כל אשר צוה ה' את משה אפי' דברים שלא אמר לו רבו הסכימה דעתו למה שנאמר למשה בסיני כי משה צוה לבצלאל לעשות תחלה כלים ואח"כ משכן אמר לו בצלאל מנהג עולם לעשות תחלה בית ואח"כ משים כלים בתוכו אמר לו כך שמעתי מפי הקב"ה א"ל משה בצל א-ל היית כי בוודאי כך צוה לי הקב"ה וכן עשה המשכן תחלה ואח"כ עשה כלים

7) גור אריה שמות עמוד רכא

ואם תאמר, ומשה למה לא ציווה לעשות השכן קודם, יש לומר דמשה היה מקדים את הכלים, דהרי הכלים הם חשובים מן המשכן, כמו שמוכיח שהכלים משא בני קהת (במדבר ד, טו), והמשכן במשא בני מררי (שם שם לא- לב), ובני קהת היו חשובים מן בני מררי, ויש להתחיל בעיקר. אבל בענין המעשה, יש להקדים את המשכן, מפני שהמשכן הוא שמירת הכלים. ולפיכך בצלאל אשר היה ממונה על המעשה, בא אליו הידיעה לעשות את המשכן קודם. אבל משה דהיה ממונה על הלימוד בלבד, והיה יודע ציור המשכן, וזהו הלימוד איך יצוה, התחיל בכלים תחלה, אבל ענין העשיה מה יקדים במעשה נשכח הימנו, עד כי בצלאל, המיוחד לעשיה, הזכיר אותו. על זה אמר לו משה 'שמא בצל אל היית', כי משה מיוחד לתלמוד ולא למעשה, ובצלאל לעשיה. כלל דבר הדבר, למשה בא הידיעה בענין התלמוד, לפי שהוא מיוחד אל הלימוד, ויש להתחיל בלימוד בדברים שהם עיקרים. ולבצלאל המיוחד על המעשה, בא אליו [הידיעה] איך יעשה, ולכך היה יודע בצלאל עשייתם:

8) תלמוד בבלי, מסכת ברכות דף נה/א

אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן בצלאל על שם חכמתו נקרא בשעה שאמר לו הקדוש ברוך הוא למשה לך אמור לו לבצלאל עשה לי משכן ארון וכלים הלך משה והפך ואמר לו עשה ארון וכלים ומשכן אמר לו משה רבינו מנהגו של עולם אדם בונה בית ואחר כך מכניס לתוכו כלים ואתה אומר עשה לי ארון וכלים ומשכן כלים שאני עושה להיכן אכניסם שמא כך אמר לך הקדוש ברוך הוא עשה משכן ארון וכלים אמר לו שמא בצל אל היית וידעת

9) רש"י שם

לך אמור לו לבצלאל עשה משכן ארון וכלים. שכן הם סדורים בפרשת כי תשא ראה קראתי בשם וגו' את אהל מועד ואת הארון לעדות וכל הפרשה ומשה אמר לו עשה ארון וכלים כגון שלחן ומנורה ואח"כ משכן דס"ל לר"י שסכסדר שהם סדורים בויקחו לי תרומה אמר לו:

10 שמות פרק לא (בצלאל appoints ה')

- א וַיִּדְבֹר ה' אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר:
- ב רְאֵה קִרְאתִי בְשֵׁם בְּצַלְאֵל בֶּן־אוּרִי בֶן־חוּר לְמִטֵּה יְהוּדָה:
- ו וַעֲשׂוּ אֶת פְּלִאֲשֹׁר צוּיִתָּהּ:
- ז אֵת | אֶהְלֵ מוֹעֵד וְאֵת־הָאָרֶץ לְעֵדוֹת וְאֵת־הַכֹּפֶרֶת אֲשֶׁר עָלָיו וְאֵת פְּלִי הָאֶהָל:

11 דברי דוד על רש"י פרק לח פסוק כב

רבו הקושיות בזה: האיך לא אמר משה באמת כמאמרו יתברך? ותו (ועוד) הא באמת נאמר בפרשת תרומה תחילה כלים אלא שבפרשת כי תשא נאמר משכן תחילה. ותו דבפרשת ויקהל אמר משה לכל עדת ישראל משכן תחילה. ותו כפל לשון שזכר רש"י "אמר לו".

ונראה לי דמשה לא נכשל ח"ו בזה אלא הבין האמת בדבריו יתברך במה שאמר בפרשת תרומה כלים תחילה, לא היתה כוונתו יתברך על סדר עשייתן רק זכר שם התכלית במשכן שיעשה כלים ויניח שם ובפרשת כי תשא אמר שם עיקר הסדר, ועל כן אמר שם בלשון זהה ראה קראתי בשם בצלאל וגו', ועוד אמר שם: ועשו את כל אשר אשר צויתך את אהל מועד וכו', ר"ל בזה תראה חכמתו של בצלאל במה שידע הוא לעשות המשכן תחילה אע"פ שאתה תאמר לו כסדר הנזכר בפרשת תרומה כלים תחילה, ובכוונה מכוונת צוה השי"ת למשה שיאמר הסדר הנזכר בפרשת תרומה כדי שירגיש בקושיא בזה ויבין הענין כי שם מדבר מן התכלית לא מסדר העשייה, ועל ידי זה יתפרסם חכמתו. ועל כן אמר "ראה קראתי בשם" פירוש שתראה שהוא הגון. ועל כן אמר "ועשו את כל אשר צויתך", פירוש שידעו עיקר הציוי כפי אשר אני מצוה אותך. וכן אמר משה ואמר לו כלים תחילה, והקשה לו בצלאל "הא מנהג העולם וגו'", השיב לו משה "כך שמעתי" רוצה לומר כל מה שאמרתי לך ומה שאתה מקשה עלי ודעתך לעשות המשכן תחילה הכל שמעתי מפי הקב"ה. . . . ואחר כך אמר לו משה פעם שנית בפירוש "בצל א-ל היית וכך צוה לי השי"ת בודאי" כמו בדעתך.

12 מדרש רבה שמות פרשה לד

ועשו ארון עצי שטים מה כתיב למעלה ויקחו לי תרומה מיד ועשוארון עצי שטים מה התורה קדמה לכל כך במעשה המשכן הקדים את הארון לכל הכלים מה האור קדם לכל מעשה בראשית דכתיב (בראשית א) ויאמר אלהים יהי אור ואף במשכן בתורה שנקראת אור דכתיב (משלי ו) כי נר מצוה ותורה אור קדמו מעשיה לכל הכלים.

13 שמות פרק מ

- לד וַיִּכַּס הָעֵנָן אֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וַיִּכְבֹּד ה' מְלֵא אֶת־הַמִּשְׁכָּן:
- לה וְלֹא־יָכַל מֹשֶׁה לְבּוֹא אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד כִּי־יִשְׁכַּן עָלָיו הָעֵנָן וַיִּכְבֹּד ה' מְלֵא אֶת־הַמִּשְׁכָּן:
- לו וַיְבַהֲעֵלוֹת הָעֵנָן מֵעַל הַמִּשְׁכָּן יִסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל מַסְעֵיהֶם:
- לז וְאִם־לֹא יֵעָלֶה הָעֵנָן וְלֹא יִסְעוּ עַד־יּוֹם הָעֲלֹתוֹ:
- לח כִּי עָנָן ה' עַל־הַמִּשְׁכָּן יוֹמָם וְאִשׁ תִּהְיֶה לְיָלֶה בוֹ לְעֵינֵי כָל־בְּיַת־יִשְׂרָאֵל בְּכָל־מַסְעֵיהֶם

14 שמות פרק כד

- טו וַיַּעַל מֹשֶׁה אֶל־הַהָר וַיִּכַּס הָעֵנָן אֶת־הַהָר:
- טז וַיִּשְׁכַּן כְּבוֹד־ה' עַל־הָר סיני וַיִּכַּסְהוּ הָעֵנָן שְׁשַׁת יָמִים וַיִּקְרָא אֶל־מֹשֶׁה בַּיּוֹם הַשְּׂבִיעִי מֵתוֹךְ הָעֵנָן:

15 ויקרא פרק א

- א וַיִּקְרָא אֶל־מֹשֶׁה וַיִּדְבֹר ה' אֵלָיו מֵאֹהֶל מוֹעֵד לֵאמֹר:

16 במדבר פרק ט

- יז וְלִפִּי הָעֲלוֹת הָעֵנָן מֵעַל הָאֹהֶל וְאַחֲרָי כִּן יִסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבְמַקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁכְּוּ־שָׁם הָעֵנָן יִחַנּוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: